

اهمیت فناوری های نوین در چالش بزرگ سالمندی کشور

محمد کاظم صاحبی^{*۱}

۱- نویسنده مسئول: مرکز رشد و نوآوری، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران.
ایمیل: mkazems1164@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۴/۸

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۸/۱۹

نامه به سردبیر

۱۴۰۰ سهم سالمندی جمعیت از مرز ۱۰ درصد و در سال ۱۴۲۰ از مرز ۱۹/۴ درصد و در سال ۱۴۳۰ از مرز ۲۶/۱ درصد عبور کند، یعنی در آن زمان یک چهارم جمعیت کشور، سالمند خواهند بود (۴).

این پدیده ناشی از بهبود شرایط بهداشتی و پیشگیری از بیماری ها است که در نهایت سبب افزایش امید به زندگی شده است. سال خوردگی جمعیت، در واقع یک موفقیت بهداشتی است که در صورت عدم برنامه ریزی مناسب، به چالش بزرگی برای جوامع تبدیل خواهد شد.

در کشور ما با توجه به تغییرات قابل توجه شیوه های زندگی (Life style) شامل سوء تغذیه و سوء مصرف مواد غذایی، کاهش فعالیت های بدنی و تحرک فیزیکی و افزایش استرسورهای روحی و روانی متأثر از مشکلات اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی، دسترسی بیشتر به درمان بیماری های شایع واگیر و غیر واگیر، از یک سو باعث افزایش طول عمر سالمندانی که حتی دچار ناتوانی های حاصل از ابتلای به بیماریها و شرایط سنی شده، گردیده و از سوی دیگر باعث پائین آمدن سن ابتلا به بیماری های قلبی و عروقی بخصوص فشارخون و بیماری های متابولیک با اولویت دیابت در سنین کودکی، نوجوانی و میانسالی و بالطبع عوارض کوتاه مدت و دراز مدت آن شده است. به عبارت دیگر سالمندان دچار کاهش مرگ ومیر و افزایش امید به زندگی می شوند و در رده های میانسال و حتی جوانان میزان ناتوانی ها و مرگ ومیر افزایش می یابد.

با توجه به موارد پیشگفت، به نظر می رسد توجه به امر آموزش که منجر به تغییر نگرش و رفتار مردم گردد، بسیار مهم و حیاتی خواهد بود و استفاده از فناوری های

طبق آمار سازمان بهداشت جهانی، تعداد افراد بالای ۶۵ سال در سال ۲۰۱۰ معادل ۵۲۶ میلیون نفر بوده است که این تعداد در سال ۲۰۵۰ به ۱/۵ میلیارد نفر خواهد رسید که به طور عمده در کشور های توسعه یافته قابل مشاهده خواهد بود. پیشرفت چشمگیر در فناوری های نوین و امید به زندگی طی قرن گذشته بخش مهمی از این تغییرات می باشد که منجر به کاهش مرگ و میر و بیماری ها در سنین بالا می باشد. از این رو، طبق گزارشات، بیماری هایی نظیر مشکلات قلبی، فشار خون، دیابت، سرطان، مشکلات ریوی و حرکتی از عمده عوارض ناشی در سنین بالا می باشد (۱). امید به زندگی مردم در ۱۵۰ سال گذشته افزایش چشمگیری داشته و از حدود ۳۰ سال در سال ۱۸۷۰ میلادی به ۷۲ سال در سال ۲۰۱۶ میلادی رسید (۲). سالمندی جمعیت یک پدیده جهانی است. بیشتر کشورها با افزایش نسبت جمعیت مسن روبرو هستند. پیش بینی سازمان جهانی بهداشت، افزایش جمعیت افراد ۶۵ سال و بیشتر در دنیا، از ۹٪ در سال ۲۰۱۹ به ۱۶٪ در سال ۲۰۵۰ میلادی می باشد (۳).

طبق گزارش سازمان آمار کشورمان، جمعیت ایران در سال ۹۸ به حدود ۸۳ میلیون نفر رسیده و در سال ۱۳۹۹ جمعیت سالمند بالای ۶۰ سال کشورمان با رقم ۸ میلیون و ۲۳۱ هزار نفر، یعنی حدود ۹/۹ درصد جمعیت کشور و جمعیت بالای ۶۵ سال، ۴/۶ درصد جمعیت کشور را تشکیل می دهند. طی دو الی سه دهه اخیر رشد کلی جمعیت در ایران ۱/۲۴ درصد بوده، در حالی که نرخ رشد جمعیت سالمند کشورمان ۳/۶۲ درصد یعنی تقریباً سه برابر رشد کلی جمعیت است. و پیش بینی می شود که در سال

نوین نیز به تسریع این امر کمک خواهد کرد.

باتوجه به موارد پیشگفت، موارد ذیل پیشنهاد می گردد:

۱) ارائه آموزش در حوزه سلامت با تهیه تیزر های کوتاه با محتوای جذاب و مطالب کلیدی با استفاده از امکانات رسانه های جمعی بخش دولتی و خصوص در بستر اینترنت و شبکه های اجتماعی

۲) برگزاری ایده بازار و فن بازار و هکتون با اولویت معضلات پیشگفت و ارائه تکنیکال و عملیاتی تغییر نگرش و رفتار با استفاده از فناوری اطلاعات.

۳) در اولویت قرارگرفتن شرکت های فناور و دانش بنیان در حوزه فناوری اطلاعات که به امور سالمندی و حل مشکلات مرتبط با آن و تسهیل تبدیل شرکت های فناور فعال در حوزه سالمندی به شرکت های دانش بنیان و خلاق، براساس ضوابط معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری.

۴) تضمین خرید محصولات با محوریت فناوری اطلاعات در حوزه سالمندی، توسط سیاستگذاران کلان حوزه سلامت

همچون وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، سازمان بهزیستی، شهرداری ها و حتی آموزش و پرورش (آموزش

دانش آموزان با استفاده از فناوری های نوین)

۵) مجاب کردن شرکت های تولید کننده اپلیکیشن های تلفن همراه، برای عرضه حداقل یک پیام تبلیغاتی در حوزه سلامت سالمندان از طریق وزارت فناوری اطلاعات و ارتباطات، و تداوم این سیاست تا زمان فعال بودن این اپلیکیشن ها در بستر تلفن همراه.

۶) برگزاری آموزش های ضمن خدمت غیر حضوری و آموزش مداوم پزشکی و پیرا پزشکی و اجباری نمودن گذراندن این دوره ها بصورت سالانه در جهت تکرار محتوا و تغییر نگرش و رفتار جامعه.

به نظر می رسد در صورت توجه به موقع سیاستگذاران کلان کشور به حوزه سلامت با اولویت سالمندی، دیری نخواهد پائید که کلیه حوزه های اقتصادی، سیاسی و حتی امنیتی، از اثرات مفید توجه به این حوزه منتفع خواهند شد.

References

1. Rechel B, Doyle Y, Grundy E, McKee M, World Health Organization. How can health systems respond to population ageing. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2009.
2. Scott A. The long, good life. Finance & Development; 2020; 57(1): 10-13.

3. Organization WH. World health statistics monitoring health for the SDGs. WHO. 2020.
4. Foroughan M, the latest statistics of the elderly population of IRAN, director of the Department of Gerontology, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, <https://behdasht.gov.ir>, sept 29 2021.